Sameiningin.

Mánaðarrit til stuðnings kirkju og kristindómi Íslendinga, gefið út af hinu ev. lút. kirkjufélagi Ísl. í Vestrheimi.

RITSTJÓRI *JÓN BJARNASON.*

13. árg. WINNIPEG, JÚLÍ og ÁGÚST 1898. Nr. 5 og 6.

Fjórtánda ársþing

hins ev. lút. kirkjufélags Íslendinga í Vestrheimi

kom saman í Fyrstu lútersku kirkju í Winnipeg föstudaginn 24. Júní 1898 kl. 10 árdegis. Áðr en þingið væri sett fór eins og vandi er til fram opinber guðsþjónusta, og prédikaði séra Jón Bjarnason við það tœkifœri. Prédikunartextinn var Jóh. 17, 11—23, partr af bœn þeirri, er Jesús rétt áðr en píslarsaga hans hófst bar fram fyrir hinn himneska föður fyrir þá verandi lærisveinum sínum og gjörvallri kristninni um allar ókomnar aldir. Dálítið ágrip af prédikan þessari kemr hér síðar í blaðinu.

Þingið var sett af forseta, séra Jóni Bjarnasyni, samkvæmt þingsetningarformi því, sem stendr í „Sam.“ IX, 6. Því næst kvaddi forseti þrjá menn í nefnd til að rannsaka kjörbréf erindsreka: Magnús Pálsson, Brand J. Brandsson og Friðjón Friðriksson.

Eftirfylgjandi skrá yfir söfnuði og presta kirkjufélagsins var um leið lögð fram af forseta:

Söfnuðir: Marshall-söfnuðr, St. Páls-söfnuðr í Minneota, Vestrheimssöfnuðr, Lincoln-söfnuðr, Garðar-söfnuðr, Þingvalla-söfnuðr (N.-Dak.), Víkrsöfnuðr, Fjallasöfnuðr, Hallson-söfnuðr, Pétrssöfnuðr, Vídalínssöfnuðr, Grafton-söfnuðr, Pembina-söfn-

uðr, Fyrsti lúterski söfnuðr í Winnipeg, Fríkirkjusöfnuðr, Frelsissöfnuðr, Brandon-söfnuðr, þingvallanýlendu-söfnuðr (Assa.), Selkirk-söfnuðr, Víðinessöfnuðr, Árnessöfnuðr, Brœðrasöfnuðr, Fljótshlíðarsöfnuðr, Mikleyjarsöfnuðr.

Prestar: Séra Jón Bjarnason, séra Friðrik J. Bergmann, séra N. Steingrímr þorláksson, séra Jónas A. Sigurðsson, séra Björn B. Jónsson, séra Oddr V. Gíslason, séra Jón J. Clemens.

Kjörbréfanefndinni var einnig falið, að veita viðtöku afsökunum frá söfnuðum, sem engan erindsreka hefði sent á þing. Fundi slitið rétt fyrir hádegi.

2. fundr, sama dag kl. 2—4.30 e. m.

Kjörbréfanefndin kom með skýrslu sína. Samkvæmt henni áttu þessir erindsrekar frá söfnuðum sæti á þinginu: Óli G. Anderson frá St. Páls-söfnuði, Árni Sigvaldason frá Lincoln-söfnuði, Brandr J. Brandsson, Einar A. Melsteð, Geirmundr B. Olgeirsson og Jón K. Ólafsson frá Garðar-söfn., Sigrgeir Björnsson og Ólafr Ólafsson frá þingvallasöfnuði, Friðbjörn F. Björnsson og þorgils Halldórsson frá Víkrsöfnuði, Haraldr Pétrsson frá Fjallasöfnuði, Jakob Benediktsson frá Hallson-söfnuði, Guðmundr Eiríksson og Tryggvi Ingjaldsson frá Pétrssöfnuði, Guðjón Guðvaldsson, Einar Scheving og Jón þórðarson frá Vídalínssöfnuði, Gunnar Jóhannsson frá Pembina-söfnuði, Sigtryggr Jónasson, Magnús Pálsson, Stefán Gunnarsson og Árni Eggertsson frá Fyrsta lút. söfnuði í Winnipeg, Skafti Arason og Björn Jónsson frá Fríkirkjusöfnuði, Jón Björnsson, Friðjón Friðriksson og Friðbjörn S. Friðriksson frá Frelsissöfnuði, Gunnlaugr E. Gunnlaugsson frá Brandon-söfnuði, Gísli Egilsson frá þingvallanýlendu-söfnuði, Guðjón Ingimundsson frá Selkirk-söfnuði, Bjarni Marteinsson frá Brœðrasöfnuði.—Samtals 31 erindsreki úr flokki leikmanna í söfnuðum kirkjufélagsins. Af þeim var Haraldr Pétrsson ókominn í þingbyrjan, en hann kom skömmu síðar. Frá sjö söfnuðum komu engir erindsrekar, og að eins frá tveim þeirra voru bornar fram afsakanir: Marshall-söfnuði og Vestrheimssöfnuði.—Af prestunum vantaði tvo í þingbyrjan: séra Jónas A. Sigurðsson og séra N. Steingrím þorláksson, en hinn síðar nefndi kom seint á þingtímanum.—Féhirðir kirkju-

félagsins Jón A. Blöndal var og kominn til þings.—Tala þingmanna þannig alls 38.

Eins og á undanförnum þingum rituðu þingmenn allir undir þessa yfirlýsing:

„Vér undirritaðir, prestar og kirkjuþingsmenn, endrtökum hérmeð hina lútersku játning safnaða vorra, er vér sem meðlimir hinnar lútersku kirkju höfum áðr gjört, og skuldbindum oss hátíðlega til þess að starfa á þessu kirkjuþingi og heima í söfnuðum vorum að þeim málum, sem hér verða samþykkt, samkvæmt grundvallarlögum kirkjufélagsins og tilgangi þeirra.“

Ársskýrsla forseta

var þar næst lesin upp og lögð fyrir þingið þannig hljóðandi:

Hin ytri ummerki kirkjufélagsins hafa ekki neitt breytzt frá því í fyrra. Söfnuðirnir, sem þá töldust því tilheyrandi, voru 24 og prestarnir 7; og þetta hvorttveggja er nú eins; sömu söfnuðir og sömu prestar. Eftir því, sem grundvallarlögum félagsins var breytt á þinginu í fyrra, getr nú ekki heldr neinn nýr söfnuðr gengið inn á milli þinga. En tveir nýir söfnuðir hafa þó myndazt á árinu með þeirri hugsan, að tengjast oss félagslega. Annar þeirra er Melanktonssöfnuðr, er svo nefnist, í Íslendingabyggðinni við Mouse River í Norðr-Dakota, en hinn er Jòhannessöfnuðr í Pipestone-byggð í Manitoba. Hinn fyrr nefndi þeirra sækir um inngöngu í kirkjufélagið á þessu þingi. Hinn hefir samþykkt safn.laga-frumvarp kirkjufélagsins, en hefir þò ekki látið verða af því að sækja um inngöngu. Að því, er til prestanna kemr, þá hefir séra N. Steingrímr Þorláksson því miðr ekki enn nema að litlu leyti átt þess kost, að verja kröftum sínum í kirkjufélagsins þjònustu, með því aðalverk hans er eins og áðr meðal norsk-lúterskra safnaða í Park River, N.-D., og þar í nágrenninu. Hinir prestarnir hafa þjònað sömu söfnuðum eins og í fyrra. En einn þeirra, séra Jònas A. Sigurðsson, skrifari félagsins, er þò nú fjarverandi, því í lok Maímánaðar lagði hann á stað í ferð til Íslands og er ekki væntanlegr til vor aftr úr þeirri ferð fyrr en seint í haust. Eins og yðr öllum mun kunnugt hefir séra Jònas unnið verk sitt með mjög miklu kappi og dugnaði, en heilsa hans ekki vel sterk. Og er það òsk mín og von, að hann styrkist á heilsunni við ferð þessa og að vér þannig græðum á burtveru hans bæði að þessu leyti og öðru.

Af tölu safnaðanna og prestanna í kirkjufélaginu verðr naumast ráðið, að vér höfum neitt til muna fært oss út síðan í fyrra. Og það höfum vér þò vafalaust gjört. Til þess færi eg það einkum, að kirkjufélagið hefir á þessu ári haft meiri missíònar-starfsemi en nokkru sinni áðr. Enda liggja aðalframkvæmdir félagsins á árinu í þeirri átt. Séra Jònas A. Sigurðsson hefir farið tvær slíkar ferðir til Mouse River-byggðarinnar, sem áðr er nefnd, aðra í Júlímánuði

síðastliðið sumar, og þá var Melanktonssöfnuðr þar myndaðr, hina í Apríl í vor. Enn fremr ferðaðist hann í September til Selkirk og þaðan til Mikleyjar og Nýja Íslands-byggðanna á meginlandi. Í þessu byggðarlagi er svo sem kunnugt er prestakall séra Odds V. Gíslasonar, en síðan trúmálaruglingrinn kom þar upp um árið, nokkru áðr en séra Oddr kom frá Íslandi og tók þar við prestsþjónustu, hefir mikill hluti fólksins staðið utan kirkju og safnaðarlíf kirkjumannanna víðasthvar verið mjög veikt. Til þess að styðja séra Odd í starfi hans og vekja kristilegan og kirkjulegan áhuga hjá Ný-Íslendingum yfir höfuð fór séra Jónas ferð þessa, og hefir vafalaust eins mikill árangr orðið af ferðinni eins og við varð búizt eftir því, sem á stóð. Af skýrslu þeirri, er séra Jónas ritaði um þetta missíónar-starf og sendi „Sameiningunni", má sjá, að hugir margra Ný-Íslendinga hneigjast miklu meir í kirkjulega átt en margir munu hafa búizt við eftir því ýmsa, sem þar hefir um liðin ár á dagana drifið, og það eigi að eins meðal þeirra, er taldir eru til hinna lútersku safnaða þeirra byggða, heldr líka í hópi þeirra, er fyrir utan standa. Einn hinna eldri safnaða þar, Fljótshlíðarsöfnuðr, hafði um tvö undangengin ár legið í dái, en nú tóku um 70 manns sig til og endrreistu hann. Í Ísafoldarbyggð, þar sem aldrei hefir verið nein safnaðarskipan, hét fólk því, að vinna bráðlega að myndan safnaðar; og bæði í Breiðuvík og á Gimli tjáðu menn sig sömuleiðis hlynnta safnaðarmyndan. Ekki verðr séð af skýrslu séra Jónasar, að neinum mótmælum hafi verið haldið fram af hálfu utansafnaðarmanna í Mikley gegn eignarrétti lúterska safnaðarins til kirkjunnar þar. Og bæði þar og annarsstaðar í Nýja Íslandi var séra Jónasi tekið mjög vel af almenningi. Lakast var, að hann fékk ekki í ferðinni tœkifœri til að heimsœkja fólk í syðra hluta Víðinesbyggðar, þar sem þó er einn smásöfnuðr kirkjufélaginu tilheyrandi. Í Selkirk prédikaði séra Jónas bæði á ferðinni fram og aftr og talaði við fólk um kirkjumál. Og nú í Maí, rétt áðr en hann hélt á stað í ferð sína til Íslands, heimsótti hann Selkirk-búa einnig. Söfnuðrinn þar sleit í fyrra prestsþjónustusambandi við séra Odd, þótt hann stundum hafi prédikað þar síðan. En hinsvegar hefir þess verið leitað af söfnuðinum við séra Jónas, að hann vildi gjörast þar reglulegr prestr, án þess þó að hann enn sem komið er hafi séð sér fœrt að taka þeirri köllun.

Í haust, í September, réðst séra N. Steingrímr Þorláksson í missíónarferð til nýbyggðarinnar á vestrströnd Manitoba-vatns, sem hann árinu áðr hafði einnig heimsótt. Hann ætlaði í þetta skifti einnig að heimsœkja byggðirnar austan við vatnið. en gat óhentugra ástœðna vegna ekki komið því við. — Í Ágúst gjörði séra Björn B. Jónsson sér ferð til Watertown í Suðr-Dakota, þar sem dálítill hópr Íslendinga á heima. Enn fremr í September til Minneapolis og Duluth. Í hinum fyrr nefnda af bœjum þessum er mjög fátt af fólki voru, en þar á móti býsna margt í Duluth, enda myndaðist þar eitt sinn íslenzkr söfnuðr í sambandi við kirkjufélagið, en hann uppleystist bráðum, vafalaust sökum prestsþjónustuskorts.—Í Október heimsótti

séra Jón J. Clemens Pipestone-byggð Íslendinga, vestast í Manitobafylki sunnanverðu. Og þá var þar byrjan gjörð til myndunar Jóhannessafn., en formlega var sá söfnuðr myndaðr 15. Febrúar í vetr. Nú í Júní hefir séra Jón aftr heimsótt þá byggð.—Um kirkjuþingsleyti í fyrra ferðaðist séra Oddr V. Gíslason til Íslendinga í bœnum Keewatin í Ontario og prédikaði þar. Eins nú rétt á undan kirkjuþingi. Og undir lok Nóvembermánaðar ferðaðist hann eins og nokkrum sinnum áðr til Þingvallanýlendu í Assiniboia í sömu erindum. Þar er eins og yðr öllum er kunnugt söfnuðr, sem allt af frá því hann myndaðist fyrir 11 árum hefir staðið í kirkjufélaginu, en aldrei getað fengið fasta prestsþjónustu.

Og loks er að geta missíónar-verks þess, sem hr. Runólfr Marteinsson, stud. theol., hefir nú upp á síðkastið unnið fyrir kirkjufélagið. Eftir samráði varaforseta og skrifara og fleiri kirkjulegra starfsmanna vorra og sömuleiðis eftir ráðlegging dr. Weidners, forstöðumans Chicago-prestaskólans, þar sem Runólfr hefir stundað guðfrœðisnám í tvö ár, hefi eg ráðið hann fyrir *missíónera* kirkjufélagsins um sumarmánuðina meðan þar syðra er skólahlé. Upp á þá ráðning kom hann hingað norðr til Winnipeg í byrjan Maímánaðar, og hefir nálega allt af síðan verið á missíónarferðum. Hann fór fyrst til byggðarinnar vestan Manitoba-vatns, þá til byggðarinnar við Narrows, norðaustan við vatnið, þá til Álftavatns-nýlendu og Grunnavatns-nýlendu. Til þessa gekk nálega allr Maímánuðr. Síðan hefir hann gjört sér ferð suðr til hinnar íslenzku nýlendu við Roseau River í Minnesotaríki norðvestanverðu, og hefir enginn Íslendingr áðr komið þangað í þeim erindum. Úr þeirri ferð er hann aftr kominn að eins fyrir fám dögum og verðr hér með oss á kirkjuþinginu.—Hvað mikið hefir verið borgað úr sjóði kirkjufélagsins til launa fyrir missíónarverk sést á skýrslu féhirðis. En hvorki séra Birni, né séra Oddi, né séra Jóni Clemens hefir neitt verið borgað.

Þó að ekki hafi orðið meira af safnaðamyndan en þegar er um getið, þá má þó telja alveg víst, að fjöldi fólks víðsvegar um byggðir Íslendinga, sem að undanförnu hafa verið prestsþjónustulausar eða því sem næst, hafi fyrir þessa missíónar-starfsemi stórum fœrzt kirkjufélaginu nær. Og ef vér getum haldið starfsemi þessari áfram, þá líðr naumast langr tími þangað til nýir söfnuðir eigi all-fáir rísa upp víðsvegar og ganga í lög með oss, til þess undir sameiginlegu lútersku kirkjumerki að vinna að útbreiðslu kristindómsins, sem framtíðarheill fólks vors er öll komin undir. Akrarnir hafa á þessu ári svo að segja í öllum áttum íslenzku byggðanna birzt hvítir til uppskeru. Og þá er það auðvitað vort að styðja að því, ekki að eins með bœnum vorum til drottins, heldr líka í verkinu, að hinn andlegi kornskurðr fái fljótan og farsælan framgang. Á komanda ári þarf frá kirkjufélagsins hálfu meira að verða unnið af missíónarstarfi, en ekki minna, en gjört hefir verið síðan í fyrra.

Í vor fékk eg fyrirspurn um það úr Þingvallanýlendu, hvort söfnuðrinn þar hefði gjört rétt í því, er hann með meira hluta atkvæða

ályktaði, að biðja séra Hafstein Pétrsson, prest Tjaldbúðarsafnaðar hér í bœnum, að veita sér prestsþjónustu um tíma þetta sama vor. Skyldi eg það á fyrirspurninni, að nokkur hluti safnaðarins hefði talið þetta rangt, þar sem nefndr prestr stendr fyrir utan kirkjufélagið, og hafa sömu menn líklega búizt við, að eg teldi þetta einnig rangt. Upp á fyrirspurnina svaraði eg því, að þó að vafalaust hefði verið réttara af söfnuðinum að leita fyrst til presta innan kirkjufélagsins, þá gæti mér ekki komið til hugar í félagsins nafni að mótmæla þessari ályktan safnaðarins. Því fyrst og fremst myndi slík mótmæli að eins verða til þess að auka flokkadrátt í söfnuðinum, og í annan stað bæri eg alls engan kvíðboga fyrir því, að neitt illt myndi leiða af komu séra Hafsteins vestr, og það því síðr sem kunnugt væri, að bæði hann og Tjaldbúðarsöfnuðr væri nú í anda hlynntari kirkjufélaginu en nokkurn tíma áðr. Mér þykir réttara að geta um þetta, þó að það sé í rauninni prívat-mál, fyrir þá sök, að eg hefi síðar frétt, að séra Hafsteinn hafi orðið fyrir talsverðu mótkasti í Þingvallanýlendu og að þess hafi af sumum verið getið til, að það mótkast hafi verið af mínum eða kirkjufélagsins völdum.

Næst missíónar-starfsemi kirkjufélagsins er að geta samtalsfundanna út af trúar- og kirkjumálum, sem haldnir hafa verið á árinu í hinum ýmsu söfnuðum samkvæmt bending fyrri þinga. Alls hafa 9 slíkir fundir haldnir verið eftir því, sem eg veit bezt. Hinn fyrsti þeirra var haldinn í kirkju Argyle-safnaða 13. Október, og höfðu menn þrjú mál þar til meðferðar: kvöldmáltíðarsakramentið, inngöngu kirkjufélagsins í *General Council* og skólamálið, og voru þar með leikmönnum safnaðanna þrír af prestum kirkjufélagsins viðstaddir. Næsta dag á eftir að kvöldinu var samskonar fundr haldinn í kirkju Fyrsta lúterska safnaðar í Winnipeg og sömu prestarnir þar við. En umrœðuefnið á þeim fundi var: sakramentin, einkum skírnarsakramentið. Í St. Páls kirkju í Minneota var samtalsfundr í miðjum Nóvember, sem fólk úr öllum söfnuðum þeim, er séra Björn B. Jónsson þjónar, tók þátt í, og var þar rœtt um helgidagahald. Á fundi í Lincoln-söfnuði, sem heyrir til sama prestakalli, 11. Febr. var umrœðuefnið: Hvað er það að vera kristinn maðr? Á hvorugum funda þessara voru aðrir prestar en prestr þeirra safnaða. Þrír samtalsfundir voru í haust hvern daginn eftir annan haldnir í prestakalli séra Friðriks J. Bergmanns: í kirkju Víkrsafnaðar að Mountain 18. Nóv., og var þar rœtt um þýðing þess fyrir fólk að standa í kristnum söfnuði, í Garðar-kirkju 19. Nóv. og kirkju Þingvallasafnaðar á Eyford 20. Nóv., og var á báðum þeim fundum rœtt um sakramentin. Fjórir prestar sóttu þessa fundi alla þrjá. Og loks voru í vor tveir samtalsfundir haldnir í prestakalli séra Jónasar A. Sigurðssonar: í kirkju Pétrssafnaðar 25. Marz og Hallson-kirkju degi síðar. Á fyrra fundinum var umrœðuefnið: lúterska kirkjan, sérkenni hennar og hversvegna vér eigum að heyra henni til; og á hinum síðara: guðs orð. Fyrra daginn voru fimm prestar viðstaddir og fjórir hinn síðara. Þótt bein hluttaka almennings í umrœðunum um hin eiginlegu trú-

mál hafi hingað til verið nokkuð lítil, þá hefir þó fólki allsstaðar þótt einkar vænt um fundi þessa,og væntanlega hafa þeir orðið til talsverðrar kristilegrar uppbyggingar.

Það mál, sem lang-mest bar á á kirkjuþingi voru hinu síðasta, var skólamál kirkjufélagsins. En síðan hefir undr lítið borið á því máli. Ágreiningr kom all-mikill fram í fyrra á þinginu út af skólastœðinu, og vafalaust einkum fyrir þá sök hefir skólamálsnefndin ekki séð sér fœrt, að eiga neitt við fjársöfnun skólasjóðnum til handa á árinu. Að þessu leyti stingr árinu alveg í stúf við næsta ár á undan, því þá auðgaðist sjóðrinn með lang-mesta móti, en nú nálega ekkert. Síðasta þing gaf nefndinni heimild til, að ákveða skólastœðið um nýár í vetr, sem leið. En hún sá sér ekki heldr fœrt, að taka neina fullnaðarályktan því viðvíkjandi. Að sjálfsögðu liggr það fyrir þessu þingi, að ráða þessu atriði málsins til lykta, ef það með nokkru móti sér sér fœrt. Og að minnsta kosti væri ótœkt, að láta málið lengr liggja í þessu dái. En að öðru leyti skýrir skólamálsnefndin þinginu nákvæmar frá ástœðum og leggr fyrir það tillögur sínar.

Hin sex bandalög (*Luther Leagues*) fyrir unga fólkið í söfnuðum kirkjufélagsins, sem voru til í fyrra, hafa verið í gangi á árinu, og nú fyrir fám dögum hefir eitt nýtt bœtzt við, í Argyle-söfnuðum, prestakalli séra Jóns J. Clemens. Samkvæmt ályktan síðasta kirkjuþings hefir séra Jónas A. Sigurðsson í nafni hinnar standandi bandalagsnefndar kvatt erindsreka frá hinum ýmsu bandalögum til fundar í sambandi við þetta þing, í því skyni, að koma sameining á milli félaga þessara og hvetja þau til sameiginlegrar framsóknar í heilsusamlegum, kristilegum anda. Þann fund á að halda hér í kirkjunni næstkomanda þriðjudag, 28. þ. mán. Bandalagsmálið er í barndómi hjá oss—eins og reyndar hvervetna í kirkju vorri—, og þarf vitrlega með það að fara, ef sú hreifing á, eins og til er ætlazt, að leiðast út kirkjulífinu til blessunar. Óskanda því, að hinn fyrirhugaði sameiningarfundr heppnist vel.

Málið um inngöngu kirkjufélagsins í *General Council* hlýtr að koma til umtals á þessu kirkjuþingi, án þess eg þó búist við, að það verði til lykta leitt nú. Til þess ber og engin brýn nauðsyn, þar sem *General Council*-menn hafa ekki sambandsþing fyrr en að hausti 1899. Áhugi safnaða vorra á inngöngunni er mér vitanlega ekki heldr enn eindreginn, þótt allir að líkindum telji inngönguna sjálfsagða seinna meir. Hin standandi nefnd í inngöngumálinu leggr væntanlega á sínum tíma sínar tillögur málinu viðvíkjandi fyrir þingið.

Meðan síðasta kirkjuþing stóð yfir vígði eg með aðstoð hinna prestanna þrjár kirkjur í prestakalli séra Björns B. Jónssonar: St. Páls-kirkju í Minneota, kirkju Vestrheimssafnaðar og kirkjuna í Marshall, —allar sama daginn, sunnudaginn 27. Júní. Síðan hefir engin kirkja verið vígð innan félags vors. En hinsvegar hafa tvær nýjar kirkjur verið reistar síðan í fyrra: kirkjan í Pétrssöfnuði og kirkjan á Hallson, báðar mjög sœmileg og vönduð guðsþjónustuhús. Hin-

ar vígðu kirkjur eru nú 12, en 5 eru óvígðar (í Grafton, Mikley og Fjallasöfnuði og hinar tvær nýju, sem þegar voru nefndar). Kirkjan í Grafton hefir verið stœkkuð og prýdd, endrbygging kirkjunnar í Selkirk haldið áfram, og að áhöldum hafa flestar kirkjurnar meir og minna auðgazt, og er það að miklu leyti að þakka ýmist kvenfélögum safnaðanna eða bandalögunum eða einstöku velviljuðum safnaðarlimum. Og er þetta eitt merki vaxanda kirkjulegs áhuga hjá fólki voru.

Víðasthvar í söfnuðum þeim, sem notið hafa stöðugrar prestsþjónustu, mun trúbótarinnar lútersku hafa verið minnzt við guðsþjónustur á reformazíónardaginn 31. Okt., sem síðastliðið ár bar upp á sunnudag, eða næsta sunnudag á eftir. Og við þau tœkifœri hefir að minnsta kosti sumsstaðar í þeim söfnuðum verið skotið dálitlu fé saman missíónarstarfi kirkjufélagsins til stuðnings. Fyrir því samskotafé gjörir gjaldkeri grein í sinni ársskýrlu.

Áskoran kom inn á kirkjuþing í fyrra frá W. C. T. U., hinu kristilega kvenfélagi til stuðnings bindindi víðsvegar um heim, um það, að kirkjufélag vort mælti með því, að prestar í prédikunum sínum vekti athygli á bindindismálinu fjórða sunnudag í Nóvember framvegis. Og samþykkti þingið, að taka áskoran þessa til greina. Eg veit ekki vel, hvort prestarnir yfir höfuð hafa sinnt þessu árið, sem leið. Líklega hefði eg gleymt því, hefði söfnuðr minn ekki minnt mig á það. Þetta er nú smáatriði. En af því að kirkjuárið byrjar oftast með fjórða sunnudegi í Nóvember, þá er óhentugt, að binda þetta sérstaka mál einmitt við þann helgidag, sízt stöðugt, og fœri frá sjónarmiði lútersku kirkjunnar betr á því, að bindindismálsins væri heldr minnzt í prédikunum einhvern annan dag um sama leyti ársins, og þá um leið—eins og líka við önnur tœkifœri—af prestunum leitazt við að glœða hjá almenningi áhuga fyrir bindindi í hinum víðtœka, en jafnframt frjálslynda skilningi kristindómsopinberunarinnar.

Málgagn kirkjufélagsins „Sameiningin" hefir komið út á árinu á sama hátt og áðr, og munuð þér sjá á skýrslu þeirri, er útgáfunefndin leggr fram, að fjárhagr blaðsins hefir farið batnandi, og er formanni nefndarinnar, hr. Jóni A. Blöndal, víst öðrum fremr fyrir það þakkanda. Eins og til stóð byrjaði nýtt mánaðarrit, „Kennarinn", sömu stœrðar og „Sam.", að koma út í haust til stuðnings sunnudagsskólamáli voru og kristilegri barnauppfrœðing yfir höfuð. Hin áskilda áskrifendatala fékkst í söfnuðunum, svo að hr. Westdal í Minneota gat látið verða af útgáfu ritsins. Séra Björn B. Jónsson hefir verið ritstjórinn og leyst það starf vel og samvizkusamlega af hendi. Ársrit prestanna „Aldamót", undir ritstjórn séra Friðriks J. Bergmanns, heldr og áfram að koma út, til ánœgju einlægum vinum kirkju og kristindóms bæði í hópi vorum hér og úti á Íslandi og væntanlega trúarlífinu á báðum stöðum til eigi all-lítils stuðnings. Œskilegt væri þó, að öll þessi tímarit gæti fengið meiri útbreiðslu, orðið

meir lesin, einkum af hinni uppvaxandi kynslóð, en hingað til hefir verið.

Bókasafn kirkjufélagsins er samkvæmt ráðstöfun skólamálsnefndarinnar enn í mínum vörzlum. Nokkrar bœkr hafa safninu verið gefnar á þessu ári, einkum frá Íslandi. Og er að nokkru leyti fyrir þær gjafir kvittað í „Sameiningunni", og verðr síðar að öllu leyti. Með þakklæti er vert að minnast þess, að hr. Sigurðr Kristjánsson í Reykjavík hefir lofað, að gefa safninu eitt eintak af hverri bók, sem hann framvegis gefr út. Og ætti þetta að vera mönnum hér hvöt til þess að hlynna líka að safninu með bókagjöfum við og við.

Ánœgja er að geta þess, að altarisgöngur fara vaxandi í söfnuðunum. Auðvitað vantar þó mjög mikið á, að allir fermdir safnaðarlimir noti sér náðarmeðal kvöldmáltíðarinnar.

Kosning embættismanna

fyrir næsta ár fór þá fram, þannig: forseti séra Jón Bjarnason, varaforseti séra Friðrik J. Bergmann,—endrkosnir; skrifari séra Björn B. Jónsson, varaskrifari séra Jón J. Clemens; féhirðir Jón A. Blöndal,—endrkosinn; varaféhirðir þorgils Halldórsson.

Samþykkt var, að stud. theol. Runólfi Marteinssyni skyldi veitt fullkomin þingmannsréttindi, einnig séra Hafsteini Pétrssyni, presti Tjaldbúðarsafnaðar í Winnipeg, sem og var viðstaddr, málfrelsi á þinginu.

Fundarreglur kirkjufélagsins upp lesnar.

Í nefnd til að íhuga ársskýrslu forseta voru þar næst kosnir séra Friðrik J. Bergmann, séra Björn B. Jónsson og Árni Sigvaldason. þeirri nefnd var einnig falið, að veita kirkjuþingsmálum viðtöku og raða þeim niðr á dagskrá.

Í fyrra hafði gleymzt að kjósa menn til að yfirskoða alla reikninga kirkjufélagsins. Til að bœta úr því voru nú—að því, er snertir hið liðna ár—til þess kosnir Magnús Pálsson og Ó. G. Anderson.

Umsókn um inntöku í kirkjufélagið

frá séra Jónasi A. Sigurðssyni fyrir hönd Melanktonssafnaðar var lögð fyrir þingið af forseta, þannig hljóðandi:

Akra, N.-Dak., 28. April 1898.

Séra Jón Bjarnason, forseti hins ev. lút. k.fél. Ísl. í Vestrheimi.

Háttvirti herra forseti!—Að lokinni guðsþjónustugjörð sunnudaginn 25. Júlí síðastliðinn, að Ely pósthúsi, N.-Dak., myndaðist „hinn ev. lút. Melanktonssöfnuðr" með 126 meðlimum. Var á fundi, höldnum eftir guðsþjónustuna, kosin safnaðarstjórn, samþykkt safnaðarlög og sömuleiðis grundvallarlög hins ev. lút. kirkjufélags Íslendinga í Vestrheimi, samkvæmt 13. grein þeirra grundvallarlaga.

Á fundinum var mér falið á hendr, að leggja fram, fyrir hönd safnaðarins, hina skriflegu umsókn um inngöngu safnaðarins í kirkjufélagið, svo og hin samþykktu lög Melanktonssafnaðar.

Leyfi eg mér því hérmeð, samkvæmt þessari samþykkt og fyrirmælum 13. gr. grundvallarlaganna, að leggja fram lög hins ev. lút. Melanktonssafnaðar og sœkja um inngöngu fyrir hans hönd í hið. ev. lút. kirkjufélag Ísl. í Vestrheimi. Enn fremr bið eg yðr, að leggja þessa umsókn fyrir næsta kirkjuþing til endilegra úrslita.

Allra virðingarfyllst.

JÓNAS A. SIGURDSSON.

Lög hins nýja safnaðar, sem fylgdu með umsóknarskjali þessu, voru alveg eins og safnaðarlagafrumvarp kirkjufélagsins, sem prentað stendr í „Sam.“ VIII, bls. 61—63, að því undan teknu, að þar var ekki heimtað, að sá, er í söfnuð ætti að geta orðið tekinn, þyrfti að vera „fermdr“, en í stað þess ákveðið, að hann skyldi vera „uppfrœddr í guðs orði“.

Málinu um inntöku-umsókn Melanktonssafnaðar var vísað til þriggja manna nefndar, og í þá nefnd voru kvaddir þeir Friðjón Friðriksson, Brandr J. Brandsson og séra Björn Jónsson.

3. fundr, sama dag kl. 8—10.45. e. m.

Almennar umrœður.

Þessu nafni eru nefndar umrœður um eitthvert málefni almenns eðlis, sem samkvæmt 8. gr. grundvallarlaga kirkjufélagsins er búizt við að fari fram á hverju kirkjuþingi. Og hefir sú venja fyrir löngu komizt á, að allir, sem viðstaddir væri, skyldi hafa málfrelsi við þær umrœður, án alls tillits til þess, hvort þeir ætti sæti á kirkjuþingi eða ekki, eða jafnvel hvort þeir heyrði kirkjunni til eða ekki. Hið almenna umrœðuefni, sem valið hafði verið í þetta sinn, var:

Borgaralegar skyldur kristinna manna.

Það mál var nú tekið fyrir á þessum kvöldfundi. Séra Björn B. Jónsson hélt inngangsrœðuna. En Björn Jónsson stýrði fundi meðan á þessum umrœðum stóð. Auk séra Björns töluðu sjö menn um málið.

4. fundr, laugardag 25. Júní, kl. 9—12 f. m.

Nefndin, sem sett hafði verið til að íhuga ársskýrslu forseta og útbúa dagskrá þingsins, lagði fram svo látanda álitsskjal:

Herra forseti!

Nefndin, sem kosin var í gær til að íhuga ársskýrslu forsetans og raða málum á dagskrá, leyfir sér að leggja fram svo hljóðanda álit:

Vér lýsum ánœgju vorri yfir starfi forsetans á liðnu ári, og biðjum almáttugan guð, að lengja líf hans og styrkja heilsu hans, svo kirkjufélagið fái lengi notið hans sem leiðtoga síns.

Mál þau, sem vér ráðum þinginu til að taka á dagskrá sína, eru:

1. Missíònar-málið.
2. General Council-málið.
3. Sameiningin.
4. Sunnudagsskòlamálið.
5. Bandalagsmál.
6. Grundvallarlagabreyting.
7. Líknarskyldan, og hvernig vér fáum innt hana af hendi.
8. Skòlamálið.
9. Bindindispredikan.

Dagskráin og nefndarálitið í heild sinni samþykkt.

Að því, er snertir 7. málið á dagskránni: málið um líknarskylduna og hvernig vér fáum leyst hana af hendi, þá er þess að gæta, að upphaflega hafði það mál verið tiltekið sem umrœðuefni á trúmálsfundi þessa kirkjuþings eins og auglýst var af forseta í Maí-blaði „Sam.“, þá er boðað var til þings fyrir þetta ár. En við nánari íhugan hafði þótt betr eiga við, að gjöra þetta mál að almennu þingmáli, og því var það nú sett á dagskrá, en í þess stað komu menn sér saman um, að taka annað mál, *endrfœðinguna*, til meðferðar við hinar eiginlegu trúmálaumrœður á kirkjuþinginu.

Missíónar-málið

var þá samkvæmt dagskránni tekið til umrœðu. Rœður manna gengu einkum út á það,að gefa þinginu upplýsing um missíónarstarfsemina á hinu liðna ári og þörfina á áframhaldi þess verks. Í viðbót við það, sem forseti hafði tekið fram í ársskýrslu sinni, skýrði hann frá, að nokkrir menn í Álftavatns-nýlendu hefði afhent hr. Runólfi Marteinssyni skrá yfir fjárloforð að upphæð $23.50 til handa kirkjufélaginu, er borgast skyldi í haust, sem vott þess, að þeir væri kirkjufélaginu þakklátir fyrir missíónarverk það, er í þeirri byggð hefir framkvæmt verið. Forseti las og upp bréf frá manni einum í Spanish Fork, Utah, þar sem mælzt er til, að kirkjufélagið, ef því er unnt, hjálpi söfnuði Íslendinga þar um prestsþjónustu. Sá söfnuðr heyrir til General Council, en hefir verið að mestu prestþjónustulaus síðan séra

Runólfr Runólfsson í fyrra fór þaðan burt til Sayreville í New Jersey, þar sem hann síðan hefir þjónað dálitlum íslenzkum söfnuði. Séra Runólfr heyrir nú til *Ministerium of Pennsylvania*, elztu deild General Council-félagsins.

Missíónar-málinu var eftir nokkrar umræður vísað til fimm manna nefndar, og voru í þá nefnd kvaddir: séra Björn B. Jónsson, Runólfr Marteinsson, Gísli Egilsson, Guðjón Ingimundsson og Bjarni Marteinsson.

5. fundr, sama dag, kl. 2.15—6 e. m.

Inngangа Melanktonssafnaðar í kirkjufélagið.

Nefndin í því máli lagði fram álit sitt, svo hljóðanda:

Herra forseti!

Nefndin, sem þér settuð til að yfirfara safnaðarlög „Melanktonssafnaðar" í Ely, N.-Dak., og íhuga umsókn hans um inngöngu í kirkjufélagið, leyfir sér að leggja fram álit sitt um þetta efni þannig:

Þrátt fyrir að safnaðarlög Melanktonssafnaðar eru ekki í samræmi við safnaðarlög annarra safnaða í kirkjufélagi voru í einu atriði, þá ráðum vér þó til,að beiðni safnaðarins sé veitt og hann tekinn inn í kirkjufélagið.

Það er vegna hinna sérstöku kringumstæðna safnaðarins,að vér nú ráðum til þess, að hann sé tekinn inn í kirkjufélagið með safnaðarlögunum eins og þau eru, því vér erum annars eindregið þeirrar skoðunar, að ekki sé aðrir teknir inn í söfnuðina en þeir, sem fermdir eru.

Eftir nokkrar umræður var nefndarálitið samþykkt og Melanktonssöfnuðr þannig tekinn inn í kirkjufélagið.—Skýrt kom það fram við umræðurnar, að menn vildu, að fermingin væri gjörð að skilyrði fyrir inntöku fullorðinna manna í söfnuð, eins og ákveðið er í safnaðarlagafrumvarpi kirkjufélagsins, og að söfnuðr sá, sem nú er um að ræða, lagaði lög sín eftir því ákvæði. En af því að þetta atriði er látið óákveðið í 13. grein grundvallarlaga kirkjufélagsins, sem hljóðar um inngöngu safnaða í félagið, þá varð það að samþykkt, að Melanktonssöfnuðr skyldi skilyrðislaust tekinn inn.

Inngangа kirkjufélagsins í General Council.

Það mál var allra snöggvast tekið fyrir. En með tilliti til þess, að von var á kjörnum erindsreka frá General Council til kirkjuþings þessa eftir næstu helgi, þótti réttast, að láta umræður um málið bíða þangað til hann væri kominn, og var því

samþykkt, að fresta máli þessu til óákveðins tíma seinna á þinginu.

„Sameiningin“,

þriðja málið á dagskrá, lá þá fyrir. En með því að féhirðir útgáfunefndarinnar, hr. Jón A. Blöndal, skýrði frá, að reikningar blaðsins væri ekki alveg til, var ályktað, að fresta einnig því máli þangað til reikningar gæti orðið lagðir fram.

Sunnudagsskólamálið

var þá tekið fyrir. En umræður urðu ekki miklar og snerust nálega eingöngu um það, að hið nýja blað, „Kennarinn“, sem stofnað var í fyrra til stuðnings sunnudagsskólum vorum, hefði reynzt mjög þarft fyrirtæki, sem sjálfsagt væri að hlynna að framvegis. Bending kom þó fram um það, að heppilegt myndi, að sunnudagsskólakennarar hefði árlega fund í sambandi við kirkjuþingið til þess að ræða um málefni sunnudagsskólanna, í líking við sambandsfund bandalaganna, sem nú ætti í fyrsta sinn að halda meðan stæði á þessu kirkjuþingi.

Viðvíkjandi „Kennaranum“, útgáfu þess blaðs og ritstjórn var þessi tillaga borin fram og samþykkt:

„Kirkjuþingið lýsir yfir ánægju sinni með sunnudagsskólablaðið „Kennarann“, sem út hefir komið þetta ár, og þakkar útgefandanum og séra Birni Jónssyni, sem haft hefir ritstjórn þess á hendi, fyrir verk hans, ásamt þeim mönnum, sem með honum hafa starfað. Það kýs séra Björn B. Jónsson hérmeð fyrir ritstjóra blaðsins framvegis og leggr söfnuðum sínum á hjarta, að vinna sem allra bezt að útbreiðslu blaðsins meðal sunnudagsskólalýðsins og ungmenna yfir höfuð.“

Bandalagsmálið

var að því leyti tekið fyrir, að séra Jón J. Clemens, einn hinna þriggja manna í nefndinni, sem síðasta kirkjuþing setti í því máli, skýrði frá, að séra Jónas A. Sigurðsson — þriðji maðr nefndarinnar var hr. Runólfr Marteinsson—hefði skömmu áðr en hann lagði á stað í sína Íslands-ferð í nafni nefndarinnar boðað til sameiginlegs bandalagsfundar, er halda ætti hér í Fyrstu lútersku kirkju í Winnipeg næstkomanda þriðjudag, í því skyni, að reyna að koma á sambandi milli hinna ýmsu bandalaga í söfnuðum kirkjufélagsins. Hann gat þess og, að

frá hinum sjö bandalögum, sem þegar eru hjá oss mynduð, myndi á fundi þessum mœta 15 kjörnir erindsrekar.

Grundvallarlagabreyting.

Það, sem í þetta skifti þótti réttara að breyta í grundvallarlögum kirkjufélagsins, var fyrst og fremst ákvæðið í 8. greininni um „almennu umrœðurnar“ á kirkjuþingi. Og var tillaga borin fram um að sleppa því ákvæði úr lögunum og þannig láta þessar umrœður alveg falla burt. En svo fannst sumum þingmönnum og, að ýms atriði önnur væri í grundvallarlögunum, er betr ætti við að stœði í aukalögum. Og með tilliti til þessa var tillaga borin fram og samþykkt um það, að nefnd væri sett til þess að yfirfara grundvallarlögin í heild sinni og seinna á þingi þessu að benda á œskilegar breytingar á þeim. Í þá nefnd voru kvaddir þeir Skafti Arason, Magnús Pálsson og Björn Jónsson.

Grundvallarlög kirkjufélagsins í síðustu útgáfu þeirra standa í Október-nr.i „Sam.“ 1897.

Bindindisprédikan

var mál það, er næst var tekið fyrir. Menn voru því hlynntir, sem síðasta kirkjuþing og mælti með samkvæmt áskoran frá *W. C. T. U.* („hinu kristilega kvenfélagi til stuðnings bindindi“), að prestar í prédikunum sínum vekti athygli safnaða sinna á bindindismálinu einn sunnudag á árinu. En af ástœðu þeirri, sem fram er tekin í ársskýrslu forseta, þótti ekki rétt, að velja til þess fjórða sunnudag í Nóvember, sökum þess, að sá sunnudagr er í flestum árum sérstakr merkisdagr í kirkju vorri, nefnilega 1. sunnudagr í aðventu, upphafsdagr kirkjuársins. Tillaga var því borin fram og samþykkt um það, að forseta kirkjufélagsins væri falið, að tiltaka daginn og kunngjöra prestunum í tœka tíð. Samfara þessari ályktan kom frá einum þingmanni fram ósk um það, að nú í ár væri dagrinn valinn fyrir þann tíma, er atkvæðagreiðsla fer fram um vínsölubannið í Canada.

6. fundr, sama dag, kl. 8.30—10.15 e. m.

Fyrirlestr

með fyrirsögninni *Quo vadis?* (þ. e.: Hvert fer þú?) flutti séra Friðrik J. Bergmann á þessum kvöldfundi. Annað fór ekki fram á fundinum.

7. fundr, mánudag 27. Júní, kl. 9.15 f. m.—12.30 e. m.

Grundvallarlagabreyting.

Nefndin, sem sett hafði verið í því máli á 5. fundi, lagði fram álit sitt svo hljóðanda:

Herra forseti!

Nefndin, sem þér settuð til að yfirskoða grundvallarlög kirkjufélagsins, leyfir sér að ráða til eftirfylgjandi breytinga:

a) Að úr 1. lið 8. gr. falli burt ákvæðið um almennar umræður í þeim söfnuðum, sem kirkjuþingið er haldið í, og enn fremr ákvæðið um fyrirlestra á kirkjuþinginu.

b) Að úr 2. lið sömu gr. sé einnig fellt ákvæðið um upplestr gjörðabókar, en að sá liðr endi með orðunum „á kirkjuþingi hverju".

c) Að síðari liðr 9. gr. um fjarveru þingmanna frá þingfundum sé allr felldr úr grundvallarlögunum.

Inngunga kirkjufélagsins í General Council.

Það mál var næst tekið fyrir og rætt allt til fundarloka. Málið var á þessum fundi rætt á víð og dreif, enda var engin tillaga enn komin fram frá hinni standandi nefnd, sem sett var í málinu í fyrra á kirkjuþingi.

8. fundr, sama dag, kl. 2.15—6 e. m.

Búizt var við, að *Alfred Ramsey*, prestr í Minneapolis, hinn kjörni erindsreki frá General Council, væri þegar kominn til Winnipeg og myndi þá og þegar koma á þingið. Og meðan eftir honum var beðið var ályktað, að fresta áframhaldi umræðnanna um inngönguna í General Council, en í þess stað taka fyrir málið

um hina kristilegu líknarskyldu
og hvernig vér fáum innt hana af hendi.

Hr. Runólfi Marteinssyni hafði verið falið að leiða það mál inn á þing, og það gjörði hann með því að lesa upp ritgjörð þess efnis, er hann hafði samið. Sú ritgjörð birtist hér síðar í blaðinu.

Um það leyti, er hr. Runólfr var að ljúka máli sínu, kom Ramsey prestr á þing, og er hann hafði lagt fram erindisbréf sitt, var honum með samhljóða atkvæðum þingmanna gefið orðið. Flutti hann þinginu bróðurkveðju frá General Council og skýrði jafnframt í ræðu all-langri frá stefnu og starfsemi þess kirkjufélags.

Síðan var aftr horfið að málinu um *líknarskylduna* og það rœtt um hríð. Minnt var við þær umrœður á dr. Passavant, sem andaðist fyrir fám árum, og hina afar víðtœku og blessunarríku líknarstarfsemi hans; og var sú von látin í ljósi, að þó að enn yrði þess að líkindum nokkuð langt að bíða, að kirkjufélag vort gæti komið upp nokkurri eiginlegri líknarstofnan, þá létum vér þó líknarskylduna kristilegu oss aldrei úr minni líða.

9. fundr, sama dag, kl. 8—10 e. m.

Inngangan í General Council.

Eftirfylgjandi tillaga frá hinni standandi nefnd kirkjuþingsins í fyrra í því máli var lesin upp og lögð fram:

Herra forseti!

Standandi nefndin í General Council-málinu ræðr kirkjuþinginu til, að fela prestum sínum á hendr, að gefa söfnuðum þeirra allar mögulegar upplýsingar í þessu máli, einkum að taka þetta mál til rœkilegrar meðferðar á öllum þeim samtalsfundum, sem haldnir kunna að verða á árinu, til þess, ef verða mætti, að vér yrðum við því búnir, að gjöra fullnaðarsamþykkt í þessu máli á næsta kirkjuþingi. Vér minnum á yfirlýsing kirkjuþingsins í fyrra, og álítum, að það að sjálfsögðu samkvæmt guðs vilja liggi fyrir í nálægri framtíð, að kirkjufélagið gangi í General Council, og teljum hiklaust inngönguna, hve nær sem af henni verðr, hið mesta heillaspor á framfaraleið kirkjufélagsins, og hvetjum því bæði presta vora og leikmenn til að greiða fyrir því eins og bezt má verða fram að næsta þingi.

Erindsrekinn frá General Council, sem enn flutti all-langt mál um kirkjufélag sitt, lýsti yfir því, að alls enginn kostnaðr legðist á íslenzka kirkjufélagið við það að ganga í General Council annar en sá, er það sjálft legði á sig af fúsum vilja. Ýmsum spurningum, sem fyrir hann voru lagðar af þingmönnum viðvíkjandi kirkjulegri stefnu General Council-manna, svaraði hann og svo, að menn virtust ánœgðir. Og var honum veitt þakklætisatkvæði þingsins fyrir upplýsingarnar. Hann þakkaði og fyrir bróðurlegar viðtökur og flutti að ending kveðju frá *ensku norðvestr-synódunni*, hinni ungu og uppvaxandi félagsdeild General Councils, sem hann og söfnuðr hans í Minneapolis tilheyrir.

Tillagan, sem fram hafði verið lögð, í General Council-málinu, var samþykkt.

10. fundr, þriðjudag 28. Júní, kl. 7.50—10 e. m.

Fyrirlestr

flutti séra N. Steingrímr Þorláksson á þessum fundi. Umtalsefni fyrirlestrsins var: *Að lifa.*

Að fyrirlestrinum enduðum hófust

trúmálsumræður.

Slíkar umræður hafa haldnar verið á hverju kirkjuþingi síðan 1895. Eins og áðr er frá skýrt var í stað þess umtalsefnis, er upphaflega var til tekið fyrir umræður þessar, valinn lærdómrinn um *endrfæðinguna.* Séra Jón Bjarnason leiddi mál þetta inn á þing með ræðu. Af þeim, er síðar tóku til máls um þetta efni, er sérstaklega að geta Ingibjargar Ingjaldsdóttur, yngismeyjar, sem, þótt hún eigi telji sig til vorrar kirkju, hafði fyrirfram beiðzt þess, að fá orðið á þessu kirkjuþingi í því skyni, að vitna um trú sína. Annars töluðu fáir um trúmál það, er fyrir lá, enda var tíminn til umræðna þessara nokkuð naumr.

11. fundr, miðvikudag 29. Júní, kl. 9—12 f. m.

Skýrsla um tekjur og útgjöld kirkjufélagsins

var lögð fram af féhirði, hr. Jóni A. Blöndal, þannig hljóðandi:

TEKJUR:

Í sjóði frá fyrra ári	$242 71
Meðtekin gjöld frá Brœðrasöfn	3 50
Fríkirkjusöfn	6 50
Pétrssöfn	5 75
Pembina söfn	5 60
Frelsissöfn	9 08
St. Páls-söfn	6 30
Lincoln-söfn	7 00
Vestrheimssöfn	3 10
Marshall-söfn	1 75
Garðar-söfn	18 80
Fjallasöfn	3 25
Þingvallasöfn	6 00
Vídalínssöfn	10 00
Selkirk-söfn	2 77
Hallson-söfn	4 41
Víkrsöfn	9 20
Þingvallanýlendu-söfn	3 15
Brœðrasöfn	3 00
Fyrsta lút. söfn. í Winnipeg	22 50
Meðteknar gjafir í missíónar-sjóð frá:	
sunnudagsskóla Fyrsta lút. safn. í Wpeg	3 90
Ragnhildi Jónsdóttur	1 00
Elísabet Jónsdóttur	25

prestakalli séra J. A. Sigurðssonar	12 85
Frelsis- og Fríkirkjusöfn	11 00
Garðar-söfn	5 50
Víkrsöfn	8 10
Fjallasöfn	3 18
Fyrsta lút. söfn. í Wpeg	14 00
prestakalli séra B. B. Jónssonar	9 25
Alls	$443 42

ÚTGJÖLD:

Borgað Fr. Johnson fyrir ritstörf á kirkjuþingi 1897	$ 10 00
" séra J. A. Sigurðssyni, ritföng	50
" séra N. S. Þorlákssyni, missíón	20 00
" séra J. A. Sigurðssyni, missíón	60 00
" séra J Bjarnasyni, ,,Missionary Register"	50
" The Lögberg Ptg. & Publ. Co., auglýsing	60
" sama, prentun	1 50
" R. Marteinssyni, missíón	25 00
Í sjóði	325 32
Alls	$443 42

Féhirðir skýrði frá, að samkvæmt því, sem fyrir var lagt á síðasta kirkjuþingi, hefði hann á síðastliðnum vetri skýrt söfnuðunum frá, hvað vonazt væri eftir að þeir hver um sig legði í félagssjóð í réttu hlutfalli eftir meðlimatölu, og hefði því yfir höfuð verið vel tekið.

Missíónar-málið.

Nefndin, sem í því hafði sett verið á 4. fundi, kom með svo látanda álit sitt:

Herra forseti!

Vér, sem kosnir vorum til að íhuga missíónar-málið, leyfum oss hérmeð, að ráða þinginu til einbeittrar starfsemi á þessu ári í því máli, og ráðum til, að eftirfylgjandi menn heimsœki hin prestlausu byggðarlög, nefnilega:

séra O.V. Gíslason: Þingvalla-nýlenduna, Keewatin og Qu'Appelle;

séra Jón Bjarnason: Selkirk og Nýja Ísland;

séra F. J. Bergmann: Roseau-nýlenduna,Minn., Fjalla-byggðina, N.-D., og Mouse River-nýlenduna;

séra B. B. Jónsson: Duluth, Minn., Minneapolis, Watertown, S.-Dak., og Utah (ef unnt er);

séra J. J. Clemens: Pipestone (Laufásbyggðina) í Man. og Brandon;

hr. R. Marteinsson: Grunnavatns-nýl., Man , Álftavatns-nýl., Selkirk og Red Deer-nýlenduna í Alberta.

Vér ráðum kirkjufélaginu til, að heimila forseta kirkjufél. að verja allt að $200 til að borga kostnað þann, er af þessu stafar; enn fremr; ef unnt er, að senda einhvern af prestum kirkjufél. út í Manitoba-vatns-, Grunnav.-, og Álftavatns-nýlendurnar næstkomanda vetr.

Eftir nokkrar umrœður var nefndarálitið samþykkt.

Samþykkt var og, að séra Oddi V. Gíslasyni væri úr sjóði kirkjufélagsins veittir $25.

Samþykkt enn fremr, að hr. Runólfi Marteinssyni skyldi til launa fyrir missíónar-starf hans auk ferðakostnaðar borgaðir $50 um mánuðinn, reiknað frá þeim tíma, er hann byrjaði síðastliðið vor, og þangað til hann að áliðnu sumri hættir því starfi. Ætlazt var til, að hr. R. M. veitti söfnuðum séra Jónasar A. Sigurðssonar í fjarvist hans nokkra þjónustu, og að kirkjufélagið teldi það verk eins og fyrir sig unnið.

„Sameiningin“.

Reikningar þess blaðs voru þá lagðir fram af hr. Jóni A. Blöndal, féhirði útgáfunefndarinnar. Og höfðu þeir áðr verið yfirskoðaðir af mönnum þeim, er til þess voru kjörnir (M. Pálssyni og Ó. G. Anderson). Samkvæmt þeirri skýrslu var blaðið í ofr-lítilli skuld (við prentfélag „Lögbergs“): $42.56. En í útistandandi skuldum var talið að blaðið ætti $1,548—eftir að þó 20% hafði verið dregið frá til að gjöra fyrir aföllum.

Féhirði þakkað fyrir starf hans og ánœgju lýst yfir fjárhagsástœðum blaðsins eins og þær voru nú orðnar. Ritstjóra einnig þakkað fyrir hans verk.

Útgáfunefnd „Sameiningarinnar“ var þá í einu hljóði endrkosin: séra Jón Bjarnason, séra Friðrik J. Bergmann, Jón A. Blöndal, séra Björn B. Jónsson og séra Jónas A. Sigurðsson.

12. fundr, sama dag, kl. 2.10—7 e. m.

Skólamálið

var þá tekið fyrir. Álit hinnar standandi skólamálsnefndar var lesið upp og lagt fram, þannig hljóðanda:

Séra Jón Bjarnason,
forseti hins ev. lút. kirkjufél. Ísl. í Vestrh.

Háttvirti herra forseti!

Vér undirskrifaðir, þrír af þeim fimm mönnum, sem kosnir voru á síðasta ársþingi kirkjufélagsins sem stjórnarnefnd (Board of Directors) hins fyrirhugaða lærða skóla (Academy's) félagsins, leyfum oss að leggja fram eftirfylgjandi skýrslu yfir starf vort síðan á seinasta kirkjuþingi.

Vér höfðum fund hinn 30. Júní 1897 í Minneota, strax eftir síðasta kirkjuþing, til að ráðstafa ýmsum sökum skólasjóðsins, og svo höfðum

vér fund á Garðar og í Park River í N.-Dakota 19., 20. og 22. Nòvember f. á. til að ráðstafa ýmsum málum sjòðsins og rœða um skòlastofnanina.

Oss var falið á síðasta kirkjuþingi, sem haldið var í Minneota, Minn., að löggilda oss sem stjòrnarnefnd skòlans undir lögum Norðr-Dakota-ríkis; og ef Park River-búar hækkuðu tilboð sitt úr $4,000 upp í $6,000 fyrir lok síðasta árs, tryggði loforð sín um styrk og lengdi tímann, sem skòlahúsið yrði fullgjört, var oss falið, að ákveða skòlanum heimili í Park River, með því skilyrði þò, að annar bœr, sem hentuglega væri settr, byði ekki meira styrk eða betri kjör.

Út af þessu leyfum vér oss að skýra yðr frá,að vér allir fimm skòlanefndarmennirnir áttum fund með oss hinn 29. og 30. Desember síðastl.; en með því að Park River-búar höfðu þá ekki uppfyllt skilmála þá, sem settir voru á síðasta kirkjuþingi og engin tilboð um styrk til skòlans komu frá neinum öðrum bœ eða bœjum, ályktuðum vér, að ákveða ekki skòlanum heimili neinsstaðar, heldr fresta því máli til þessa kirkjuþings. Af þessu leiddi eðlilega, að vér löggiltum ekki stjòrnarnefnd skòlans undir lögum Norðr-Dakota-ríkis.

Viðvíkjanda því, að ákveða skòlanum heimili, leyfum vér oss að gjöra eftirfylgjandi tillögu, sem vér ráðum kirkjuþinginu til að samþykkja:

‚Með því að Winnipeg-bœr er að ýmsu leyti betr settr en aðrir bœir í Manitoba og nærliggjandi ríkjum sem heimili fyrir hinn fyrirhugaða skòla (Academy) kirkjufélagsins, þá er stjòrnarnefnd skòlans hérmeð falið, að ákveða honum heimili í Winnipeg fyrir lok þessa árs (1898), með því skilyrði, að íbúar Winnipeg-bœjar, Manitoba-fylkis og annarra Canada-fylkja (aðrir en einstakir Íslendingar) veiti skòlanum fjárstyrk, er nemi að minnsta kosti $6,000, og leggi til hœfilegan grunn undir skòlabygginguna (ekki minni en um 2 ekrur) innan takmarka Winnipeg-bœjar. En ef nefnd hlunnindi fást ekki fyrir skòlann í Winnipeg innan þess tíma, sem tiltekinn er hér að ofan, þá má stjòrnarnefndin ákveða skòlanum heimili í Park River eða einhverjum öðrum bœ í N.-Dakota eða Manitoba, er gefr að minnsta kosti eins gòð kjör og ákveðin eru í samþykkt síðasta kirkjuþings viðvíkjandi stofnan skòlans í Park River. Ef stjòrnarnefndin ákveðr skòlanum heimili samkvæmt því, sem að ofan er ákveðið, skal hún löggilda skòlann undir lögum þess ríkis eða fylkis, sem honum er ákveðið heimili í.‘

Vér leggjum fram á þessu kirkjuþingi reikninga skòlasjòðsins, sem sýna, að sjòðrinn nemr nú í allt $5,346.21,og hefir sjòðrinn þannig aukizt um $501.11 síðan á seinasta þingi.

Að ending skulum vér taka það fram, að einn maðr í stjòrnarnefnd skòlans, séra Jònas A. Sigurðsson, lagði á stað til Íslands fyrir tæpum mánuði síðan, og ritar því ekki undir þessa skýrslu. Annar nefndarmaðr, hr. E. H. Bergmann, mœtti ekki heldr á þessum síðasta fundi vorum, og skrifar því ekki undir skýrsluna.

Winnipeg, Man, 27. Júní 1898.

Sigtr. Jònasson, Fr. Friðriksson,

Þessu nefndaráliti er eg samþykkr nema að því leyti, að eg vil, að skilyrðið fyrir því, að stjórnarnefnd skólans hafi heimild til að ákveða skólanum stað í Winnipeg sé það, að íbúar Winnipegbœjar, Manitobafylkis og annarra Canada-fylkja, aðrir en Íslendingar, veiti skólanum fjárstyrk, er nemi að minnsta kosti $10,000, og leggi til hœfilegan grunn undir skólabygginguna innan takmarka Winnipeg-bœjar.

Fr. J. Bergmann.

Eftir talsverðar umrœður var gengið til atkvæða um tillögu nefndarinnar. Tillaga minna hlutans var fyrst borin upp. Nafnakall var við haft og sögðu *já* : séra Friðrik J. Bergmann, séra N. Steingrímr Þorláksson, séra Björn B. Jónsson, Ó. G. Anderson, Árni Sigvaldason, Einar A. Melsteð, G. B. Olgeirsson, Sigrgeir Björnsson, Ólafr Ólafsson, Friðb. F. Björnsson, Haraldr Pétrsson, Jakob Benediktsson, Guðmundr Eiríksson, Tryggvi Ingjaldsson, Einar Scheving. En *nei* sögðu: séra Oddr V. Gíslason, séra Jón J. Clemens, Jón A. Blöndal, Brandr J. Brandsson, Jón K. Ólafsson, Þorgils Halldórsson, Guðjón Guðvaldsson, Jón Þórðarson, Gunnar Jóhannsson, Árni Eggertsson, Stefán Gunnarsson, Sigtryggr Jónasson, Magnús Pálsson, Skafti Arason, Björn Jónsson, Jón Björnsson, Friðbjörn S. Friðriksson, Friðjón Friðriksson, Gunnl. E. Gunnlaugsson, Gísli Egilsson, Guðjón Ingimundsson, Bjarni Marteinsson.

Tillagan var þannig fallin með 15 atkvæðum á móti 22.

Tillaga meira hlutans var þá borin upp til atkvæða. Og var hún samþykkt með 22 atkvæðum gegn 11.

Jafnaðarreikningr skólasjóðs, sem nefndin lagði fram staðfestan af yfirskoðunarmönnum, var svo hljóðandi :

TEKJUR :		ÚTGJÖLD:	
Eignir 29. Júní 1897	$5,041.55	Lán gegn handveði	$2,007.04
Gjafir á árinu	106.25	Lán gegn fasteignarveði	952.35
Greiddir vextir	282.32	Peningar í bönkum	2,116.54
Ógreiddir vextir	96.84	Óborg. vextir og pen. í sjóði.	261.75
		Útgjöld og áðr taldir vextir	180.75
		Mismunur frá fyrra ári	8.53
Alls	$5,526.96	Alls	$5,526.96

Eignir skólasjóðs 30. Júní 1898:

Nótur	$2,007.04
„Mortgages“	952.35
Peningar á bönkum	2,116.54
Peningar hjá féhirði	163.74
Peningar hjá „financial agent“	1.17
Áfallnir vextir (óborgaðir)	96.84
Alls	$5,337.68
Ógjörð grein fyrir	8.53
Samtals	$5,346.21

Yfirskoðunarmenn lýstu skriflega yfir því, að allar tryggingar fyrir útlánum úr skólasjóði væri að þeirra áliti góðar og það fé því í alla staði óhult.

Féhirði skólanefndarinnar, hr. Friðjóni Friðrikssyni, var þakkað fyrir starf hans.

Samþykkt var, að skólanefndinni væri falið, að semja um bókfœrslu skólasjóðsins næsta ár fyrir þóknan.

Næsta kirkjuþing var ákveðið að halda skyldi í kirkju Hallson-safnaðar samkvæmt tilboði þaðan. Annað tilboð kom frá Garðar-söfnuði.

Svo látandi tillaga til *yfirlýsingar um bindindismálið* var borin upp af hr. Jóni A. Blöndal og samþykkt:

„Vér látum hér með í ljósi ánœgju vora og gleði yfir því, að bindindismálið er nú komið á það stig hér í Canada,að búast má við,að innan skamms verði almenningi ríkisins gefinn kostr á, að láta í ljósi með atkvæðum sínum, hvort þeir sé með því eða mót, að með lögum verði bannaðr allr innflutningr, tilbúningr og sala áfengra drykkja innan ríkisins.

Vér erum þeirrar skoðunar, að slík lög, ef þeim er rétt og samvizkusamlega framfylgt, geti orðið til ómetanlegrar blessunar fyrir land og lýð.

Vér óskum og vonum, að sá tími fari í hönd, að fulltrúar þjóðanna verði ekki neyddir til þess að leyfa fyrir endrgjald, að selja megi til neyzlu þá vöru, er hefir svo mikla spilling í för með sér, sem af almenningi er viðrkennt að áfengir drykkir hafi.“

Tekjur kirkjufélagsins fyrir þetta ár áætlaðar $150 eins og í fyrra.

Samþykkt var, að fylgja þeirri aðferð, að leita samskota til missíónarsjóðs við guðsþjónustur safnaðanna á reformazíónardeginum 31. Okt. eða einhvern næstu sunnudaga:

Í *skólanefndina* voru kosnir: Friðjón Friðriksson, Siggtryggr Jónasson, séra Björn B. Jónsson, séra Jónas A. Sigurðsson og Magnús Pálsson.

Til yfirskoðunarmanna fyrir næsta ár voru kosnir: Árni Eggertsson og Jón Þórðarson.

Kirkjuþingið þakkaði Fyrsta lút. söfnuði í Winnipeg fyrir góðar viðtökur og forseta fyrir hans starf á þinginu.

Að ending var sungið sálmsvers, séra N. Steingrímr Þorláksson flutti bœn og forseti sagði kirkjuþinginu slitið.

ÚR ÞINGSETNINGARRŒÐUNNI
(út af Jòh. 17, 13—23).

[Fyrst var af rœðumanni minnt á, að dagr sá, er kirkjuþingið kom saman, 24. Júní, væri Jònsmessan, nafndagr Jòhannesar skírara og um leið fœðingardagr hans—eftir því, sem kristnum lýð til forna hefði talizt til samkvæmt nýja testamentinu. Hjá forfeðrum vorum langt aftr á öldum hefði dagr þessi verið stór-merkr helgidagr. En nú væri sú frægð dagsins hjá oss og víða í kristninni fallin í gleymsku og dá, og ekkert lengr eftir af hinu forna kirkjulega sérkenni þessa dags hjá oss annað en nafnið tómt í almanakinu og það í svo úreltri mynd, að margir Íslendingar hefði að líkindum enga hugmynd um, að það benti til Jóhannesar. Og í rauninni hafi dagrinn sem kirkjulegr merkisdagr mátt hverfa. Það væri í samrœmi við eitt aðaleinkenni á persónu þeirri, er dagrinn hefði verið heitinn eftir, þeirri fögru lífseinkunn, er þessi orð hans benda til: „Hann (frelsarinn) á að vaxa, en eg (fyrirrennarinn) að minnka". Hér væri að rœða um auðmýkt Jóhannesar, sem þá meðal annars hefði lýst sér í því, að hann, þegar hann forðum var krafinn til sagna um það, hver hann væri, hafi að eins sagzt vera rödd, guðs rödd, hrópandi í eyðimörk. Hann hafi ekki viljað, að sín persóna kœmi að neinu leyti til greina fyrir mönnum,—að eins hinn guðlegi boðskapr, sem hann flutti,—ekkert annað. Og þetta ætti að vera þeim öllum, sem köllun hefði fengið til að vinna að kristindómsmálum, til bendingar um, að þessa fögru lífseinkunn Jóhannesar skírara yrði þeir að tileinka sér, ef verkið þeirra ætti að geta heppnazt.—Síðan var talað um lærisveina Jesú til forna, hinn makalausa árangr af kristniboðsstarfi þeirra,og sýnt fram á, hvernig þeir til þess að byrja með hefði orðið að læra að verða eins og að engu, hverfa á bak við frelsarann, helgast í sannleika hans orðs—í samhljóðan við bœn Jesú fyrir þeim í textanum. Og svo var áframhald rœðunnar þetta:]

En auðvitað gildir þessi bœn Jesú ekki að eins þessa fyrstu lærisveina hans, heldr líka alla kristna menn á öllum tímum, og þá að sjálfsögðu einnig oss, „fáa, fátœka, smáa" Íslendinga, sem erum að eiga við kristilegt félagsstarf og að byggja upp kirkju Krists yfir fólk vort í dreifingunni hér í landinu. Því frelsarinn segir sjálfr í bœninni: „En eg bið ekki einungis fyrir þessum, heldr og fyrir þeim, sem trúa munu á mig fyrir þeirra orð." Líka oss hafði hann í huganum á þeirri hátíðlegu, háalvarlegu stund. Hann biðr þess, að líka vér allir fáum orðið eitt,—að vor litla þjóð fái orðið eitt með hinum þjóðunum öllum stórum og smáum fyrir kraft kristindómsorðsins, og hinir ýmsu partar þjóðar vorrar eins og allra annarra þjóða, hinir einstöku menn, hin einstöku heimili, hinar einstöku

sveitir, fái sameinazt á sama hátt. Hann biðr þess, að hin kristilega vinna vor, sameiningarstarfið vort, blessist. Og að því leyti, sem það hefir að undanförnu blessazt, er það vitanlega eingöngu honum að þakka,—honum, konungi kirkjunnar, sem gefið hefir oss hið heilaga frelsisorð,—honum, hinum kærleiksríka frelsara vorum, sem bað svo dýrðlega fyrir sínum lærisveinahópi áðr en hann gekk út í píslir friðþægingarinnar og biðr síðan jafnt og stöðugt í himninum fyrir kristni sinni hér á jörðinni. En að því leyti, sem kirkjustarf vort ekki hefir heppnazt, eða blessazt, þá er það eingöngu oss að kenna, oss, sem tekið höfum það hlutverk að oss, að bera kristindómsmálefnið fram fyrir almenning. Eg segi ekki með því, að það hafi verið eða sé á voru valdi, að fá allt vort fólk til þess að beygja sig fyrir kristindóminum, safnast trúað og tilbiðjanda inn í kirkju Krists og prýða svo það andlega heimili með sannkristilegu lífi. Slíkt var ekki á valdi postulanna til forna, þótt fullir væri af heilögum anda. Þeir, sem kristindómsboðskaprinn útgengr til, geta auðvitað beitt frjálsræði sínu þannig, að þeir ýmist láti hann sem vind sér um eyru þjóta, sinni honum ekki að neinu, ellegar rísi upp til mótspyrnu gegn honum. Slíkt kom eins og alkunnugt er fram, þá er Jesús í eigin persónu vann sitt guðs ríkis starf og postularnir síðan eftir að hann var líkamlega frá þeim farinn. En starfið blessaðist þó dýrðlega þrátt fyrir það. Þess vegna væri ekki heldr rétt að segja, að vort kirkjustarf hafi misheppnazt eða vanblessazt, þó að það vitanlega hafi orðið fyrir all-harðri mótspyrnu, eða þó að hinn kirkjulegi flokkr vor sé enn, ef til vill, í minna hluta. En að því leyti, sem kristindómrinn ekki kemr fram sem upplyftanda afl í lífi safnaðarlimanna og félagslífi kirkju vorrar yfir höfuð, að því leyti má réttilega tala um vanblessan yfir verki voru. Og þó að sannarlega megi eigi all-fátt tilfœra, sem bendir ótvíræðlega á drottinlega blessan yfir hinu kirkjulega starfi, er hjá oss hefir verið unnið, nokkurn vöxt og viðgang bæði hið innra og út á við, þá efast eg ekki eitt augnablik um það, að þér allir, brœðr góðir, játið hátíðlega, að kristindómslíf safnaða vorra er mjög ófullkomið, sjúkt og stór-gallað, og það með, að það hefði, þrátt fyrir allan mótblástr frá andstœðingum

kirkjunnar og aðrar erviðar ástœður, átt að vera orðið og getað verið orðið miklu miklu fullkomnara.

Það, sem að er hjá oss, kemr vanalega býsna skýrt í ljós á kirkjuþingum vorum. Og það mjög eðlilega, þar sem fulltrúar leikmannalýðsins í söfnuðunum ásamt prestum kirkjufélagsins eru þar saman komnir til sameiginlegrar félagsvinnu. Styrkrinn kirkjulegi, að því leyti,sem hann er til í söfnuðum vorum, kemr þar allr fram, og veikleikinn allr þá eigi síðr. Sumir söfnuðir senda engan erindsreka á kirkjuþing, og það jafnvel svo árum skiftir. En líka í því birtist ástand kirkjufélagsins. Kirkjulífið hjá oss yfir höfuð er vafalaust hvorki betra né verra en birtist á kirkjuþingunum. Enginn neitar því víst, að þar hafi margt þarft og fagrt og vekjanda orð verið talað, heil-mikil löngun skinið þar einatt út úr andlitum og orðum manna, bæði leikmanna og presta, til þess að koma miklu góðu til leiðar, og margar vitrlegar ályktanir teknar félagslífinu til framfara, kirkju Krists vor á meðal til uppbyggingar. En árangrinn hefir lang-sjaldnast verið eftir því. Ekki nema undr lítið eftir á verið gjört af því, sem vér höfum ályktað að gjört skyldi. Og svo hefir jafnaðarlega með gildum ástœðum verið yfir því að kvarta, að kirkjuþingssetan hafi orðið ákaflega þreytandi, rekstr mála gengið seint og stirðlega, of mikið kapp í umrœðum út af smáatriðum, lítið af lempni, þolinmœði, bróðurhug, og í einu orði raunalega mikill skortr á kristilegum félagsanda. Kirkjuþing vor stundum eins ókyrrlát eins og róstusamir stjórnmálafundir. Ef það er rétt, sem eg hefi fyrir satt að sé, að kirkjuþingin sýni ástand kirkjufélags vors yfir höfuð, þá er stór-mikið að. Og úr því er heilög skylda vor allra að bœta eftir fremsta megni með hjálp þeirri, sem öllum lærisveinum Jesú Krists stendr sí og æ til boða ofan að. Og um það ættum vér fyrst af öllu að hugsa biðjandi á þessu kirkjuþingi. Það, sem oss ríðr mest á af öllu, til þess að störf vor fyrir málefni guðs ríkis blessist bæði á kirkjuþingi og utan þings, er alveg vafalaust það, sem frelsarinn biðr um í textanum lærisveinunum til handa, er hann segir: „Helga þú þá í þínum sannleika; þitt orð er sannleikr“.

Vér, sem stöndum fyrir hinni kirkjulegu vinnu, þurfum um fram allt að biðja drottin samkvæmt leiðbeining þessarar

bœnar að helga oss í sannleikanum, sannleik þess orðs, sem vér trúum og játum að flytji syndugum mönnum sáluhjálpina, sannleik þess orðs, sem vér höldum á lofti í kirkjunni og viljum útbreiða meðal almennings. En það, að vér helgumst í sannleikanum, það þýðir, eins og þegar er á drepið, auðmýkt, sannkristilega auðmýkt, svo mikla auðmýkt, að persóna sjálfra vor, hinn náttúrlegi maðr, vor, þoki algjörlega fyrir persónu frelsarans Jesú Krists. „Svo að allir sé eitt",—segir Jesús í bœninni, „eins og þú, faðir, ert í mér og eg í þér, svo að þeir og sé eitt í okkr"; — —„eg í þeim og þú í mér, svo að þeir sé fullkomlega sameinaðir." Vér þurfum allir að biðja eins og beðið er í haustsálminum einum í sálmabókinni:

„Tak allt það, drottinn minn, frá mér,
sem mér kann snúa burt frá þér,
svo okkr enginn skilji;
en gef mér aftr, guð minn, það,
er getr mér þér snúið að;
gef vilja þinn eg vilji."

Allt þetta liggr í bœninni frelsarans fyrir oss öllum hans lærisveinum: „Helga þú þá í þínum sannleika."

Dagrinn í dag er stórmerkr dagr í sögu þjóðar vorrar, því á Jónsmessu, 24. Júní, árið 1000 var kristni lögtekin á Íslandi. Ef kristindómrinn, eins og vér víst hiklaust allir játum, er bezta gjöfin, sem mannkynið hefir fengið, þá hlýtr líka þessi dagr að teljast merkasti dagrinn í sögu þjóðar vorrar. Það er að vísu af sumum í nútíðinni talað lítt virðulega um þessa kristnitöku Íslendinga til forna; ekki laust við, að skopazt sé að því, að kristnin var innleidd með samþykkt á alþingi eins og borgaralegt lagaboð. Og auðvitað var það í all-miklu ósamrœmi við trúarhugsjón þá, sem ræðr í nýja testamentinu. En eins og það er víst, að kristnin jafnvel í sínum ófullkomnu þátíðarumbúðum varð til ómetanlegrar blessunar á ættjörðu vorri, eins víst er það, að forfeðr vorir undir eins þá við kristnitökuna skildu merkilega vel þýðing þessara bœnarorða Jesú: „Helga þú þá í þínum sannleika",—alveg vafalaust miklu betr en margir nútíðar-Íslendingar með kristnu nafni. — Áðr en kristnin var lögleidd var allt í uppnámi á alþingi út af því, að hin nýja trú var sýnilega að ryðja sér til rúms í landinu. Því

stór hluti fólksins vildi halda fast við hinn fqrna heiðna sið. Og þá tóku heiðingjarnir það ráð, að blóta tveim mönnum úr hverjum landsfjórðungi—en vel að merkja illvirkjum, er taldir voru réttdræpir—og heita á goðin, til þess þau ekki léti kristni ganga yfir landið. En í annan stað höfðu kristnir menn fund með sér, í því skyni, að styðja framgang síns máls. Og þar varð það að ráði og samþykkt, að valdir skyldi úr hópi þeirra jafn-margir menn og heiðni flokkrinn hafði kosið sér, einnig til nokkurskonar fórnargjörðar, hinu heilaga máli sínu—kristindóminum—til eflingar. Tveir menn úr hverjum fjórðungi landsins voru tilnefndir,—og um leið gáfu þeir sig af eigin frjálsum vilja fram,—hinum sanna, lifanda guði, sem í Jesú Kristi er opinberaðr, til fórnar. En það voru einhverjir beztu og ágætustu mennirnir, sem sá flokkr—og þá um leið þjóðin í heild sinni—átti þá til í eigu sinni. Og fórnargjörðin, sem þar var um að rœða, var fólgin í því, að þessir vönduðustu menn skyldi lifa því betr og syndvarlegar en áðr, í fyllsta skilningi—eftir því, sem menn þá báru skyn á—helga líf sitt guði. Slíka fórn kölluðu þeir sigrgjöf við drottin vorn Jesúm Krist, því með þessu móti töldu þeir sér og sínu málefni sigrinn vísan, eins og líka brátt reyndist. Þetta ráð og þessi frjálsa ályktan var í fögru samrœmi við bœnina frelsarans fyrir lærisveinum sínum í texta vorum: „Helga þú þá í þínum sannleika“,—talandi vottr þess, hve merkilega ljóst það stóð fyrir forfeðrum vorum undir eins þá, hve makalausa þýðing það hefir á öllum tímum fyrir framgang kristninnar, hve ómissanda það er til þess að sem flestir og á sínum tíma allir geti orðið eitt í kristilegum skilningi, að þeir, sem standa fyrir kirkjumálunum, birtist í allri sinni framkomu sem guði helgaðir menn, láti líf sitt verða líf í sannleikanum, leyfi frelsaranum að hafa sig fyllilega á valdi sínu og skína út úr persónu sinni, hafi hug til þess að verða sjálfir litlir, svo litlir, að þeir svo að segja hverfi á bak við drottin Jesúm.

Vinir mínir, höfum þetta allir í huganum nú um leið og vér tökum til starfa fyrir hið góða málefni á þessu kirkjuþingi. Um leið og vér hugsum um hið göfuga markmið kirkjufélags vors—það að allir vorrar þjóðar menn fái orðið eitt í trúnni á mannkynsfrelsarann Jesúm—, þá hugsum um þessi bœnarorð

þeim mönnum viðvíkjandi, sem bera áttu kristindóminn út um heiminn: „Helga þá í þínum sannleika". Og hugsum um þessi orð biðjandi í dýpstu alvöru hjartans. Biðjum guð allir nú að helga oss í hans sannleik. Og látum alvöru þeirrar bœnar koma fram í því, að vér—ekki nokkrir útvaldir, ekki eins og tveir menn úr hverjum landsfjórðungi, heldr allir—undantekningarlaust allir leggjum sjálfa oss fram eins og fórn, lifandi, helga, guði þóknanlega, framseljum oss, hver út af fyrir sig og allir í einni heild, undir hinn frelsanda og helganda vilja drottins vors Jesú Krists.

Missíónarferðir.

Eftir stud. theol. Runólf Marteinsson.

Laugardaginn 4. Júní lagði eg á stað til Roseau-nýlendunnar í Minnesota. Á leiðinni stóð eg við í Pembina og hafði guðsþjónustu þar á sunnudaginn. Því miðr var stór-rigning allan daginn, svo fáir gátu komið, enda varð ekki af guðsþjónustu í neinni annarri kirkju í bœnum. Pembina-menn sýndu mér mjög hlýtt og kristilegt viðmót. Næsta dag fór eg með Great Northern-lestinni frá St. Vincent til Stephen, og þaðan með pósti til Roseau-bœjar, en þaðan fékk eg keyrslu út í íslenzku byggðina. Voru þá liðnir fimm dagar frá því eg fór á stað frá Winnipeg. Um byggðina fór eg því sem næst alla og heimsótti meira hluta af búendum þar. Var mér allsstaðar vel tekið, og gjörðu margir sér far um, að gjöra mér dvölina sem skemmtilegasta. Kristindómsvinir eru þar margir, og margir þeir, er sakna mjög prestsþjónustu þeirrar, er þeir nutu í Dakota-byggðinni áðr en þeir mynduðu þessa nýlendu sína. Landar una þar vel hinum ytra hag sínum, en mjög mikil nauðsyn er þar á prédikan guðs orðs, stofnan sunnudagsskóla og annarri uppfrœðslu ungmennanna. Guðsþjónusta var haldin þar sunnudaginn, sem eg stóð við, í skólahúsi sem næst miðbiki byggðarinnar. Var þar meiri hluti Íslendinga úr byggðinni saman kominn og sýndist fólk taka ánœgjulegan þátt í guðsþjónustunni. Á leið minni tilbaka kom eg við í bœnum Hallock og hitti þar Guðmund gullsmið Guðmundsson og konu hans—og

veittu þau mér sérlega hlýjar viðtökur. Þau eru ein Íslendinga í þeim bœ.

Nokkru eftir kirkjuþing, þriðjudaginn 7. Júlí, fór eg í annað sinn út í Grunnavatns- og Álftavatns-nýlendu, og hafði eg í þetta skifti meiri viðdvöl í hinni fyrr nefndu en þegar eg kom þangað út í vor. Byggðin þar er falleg, en sá stóri galli er á rétt sem stendr, að Grunnavatn liggr á bökkum og hylr það, sem áðr var blómlegt engi. Menn vona þó sífellt, að annaðhvort verði vatnið rist fram eða það lækki í því af náttúrunnar völdum.—Guðsþjónustur voru haldnar í skólahúsunum beggja megin vatnsins, og var guðsþjónusta sú, er haldin var á vestrströnd vatnsins sérstaklega vel sótt. Á austrströnd vatnsins hafa oft verið haldnar húslestrasamkomur, þannig, að menn hafa komið saman til skiftis hver hjá öðrum, og er þetta mjög fallegt og uppbyggilegt. Í sambandi við þessa lestra voru börnin einnig uppfrœdd og þeim kennd sálmalög. Þetta geta menn auðvitað víða í prestlausum byggðum. Á vestrströnd vatnsins voru þeir svo sérstaklega heppnir, að hafa alþýðuskólakennara, ungan námsmann, mjög einlæglega kristinn, Árna Anderson frá Winnipeg, sem bauð þeim, að stofna sunnudagsskóla hjá þeim. Slík tœkifœri gefast ekki ætíð, og ætti byggðarmenn að vera reiðubúnir að leggja mikið á sig til að nota þvílíka viðleitni. Á eftir guðsþjónustu í þeirri byggð var eins og víðar samtalsfundr viðvíkjandi safnaðarmyndan. Þó raddir kœmi þar fram í þá átt, að œskilegt væri, að kristilegr félagsskapr væri myndaðr, voru þó flestir á því, að ekki væri að svo stöddu ástœður til að mynda söfnuð. En velvilja og þakklæti til kirkjufélagsins fyrir að senda trúboða þangað létu menn í ljósi bæði í orði og með myndarlegum fjárframlögum.—Í Álftavatns-nýlendunni hafði eg guðsþjónustu á sunnudaginn, 17. Júlí. Veðr var hið yndislegasta, sem hugsazt gat, enda var samkomuhúsið troðfullt og þó ýmsir úti. Guðsþjónustan var mjög ánœgjuleg. Vér sungum drottni vorum til dýrðar með fjöri og hita, þó sönglistarmennirnir hefði, ef til vill, fundið eitthvað að söngnum, frá íþróttarlegu sjónarmiði. Sunnudagsskóli var á eftir guðsþjónustunni, og hafði hann verið stofnaðr eftir að eg kom þangað í fyrra skifti. Á honum voru 34 börn þann dag, og var þeim skift í þrjá flokka. Kennararnir eru : Jón Sigurðsson, Páll Reykdal og Snjólfr Sigurðsson. Börn-

unum þótti mjög vænt um sunnudagsskólann, og gekk hann yfir höfuð heldr vel. Á eftir kennslu sungu þau eina þrjá eða fjóra sálma, og kynnast þau brátt með þessu móti talsverðu af sálmum og lögum.

Miðvikudaginn, 20. Júlí hóf eg ferð mína til Red Deer-nýlendunnar í Alberta. Eftir hér um bil þrjú dœgr var eg kominn til Calgary. Þar beið eg í 5 klukkutíma og hélt svo áfram eftir Edmonton-brautinni 75 mílur norðr til Innisfail; og var eg þá búinn að fara hér um bil 920 mílur frá Winnipeg. Eftir litla dvöl í Innisfail fékk eg keyrslu með skozkum manni út til Íslendinganna. Hjá þeim dvaldi eg svo í nær tvær vikur og hafði alls 4 guðsþjónustur, er allar voru mjög vel sóttar eftir því, sem ástœður leyfðu. Hin fyrsta og hin síðasta voru í suðrhluta byggðarinnar nálægt Tindastóls-pósthúsi, en af hinum var önnur í norðausturhluta byggðarinnar í prívathúsi, en hin, á sunnud. 31. Júlí, í húsi Hólaskóla í norðvestrhluta byggðarinnar, og var það skólahús fullt og þó nokkrir úti. Yfir höfuð létu menn í ljósi mjög mikla ánœgju yfir því, að fá þannig tœkifœri til að koma saman til að dýrka guð og heyra á ný guðs orð prédikað á sínu máli og samkvæmt vorri lútersku trúarjátning eftir öll þau 9—10 ár, sem þeir hafa farið á mis við allt þesskonar. Mjög einlægir og áhugamiklir kristindómsvinir eru þar ekki svo fáir, fullt eins margir og í öðrum prestlausum byggðum, er eg hefi farið um; og all-flestir myndi reiðubúnir að styrkja kristilegan félagsskap þar í byggðinni. Eg hafði gott tœkifœri til að kynnast fólki þar, því eg heimsótti hvern einasta búanda. Fólk er þar almennt glaðlynt og mjög kurteist, og var mér tekið sem bróður hvert sem eg fór og ekkert látið eftir liggja til að gjöra mér dvölina sem allra skemmtilegasta. Af félögum í byggðinni eru tvö: kvenfélag og lestrarfélag. Kvenfélagið hefir meðal annars haldið uppi sunnudagsskóla á vissum tímabilum, og hafa þær húsfrúrnar Sigrlaug Kristinnsson og Hólmfríðr Goodman veitt skólanum forstöðu. Slík viðleitni er þakkarverð, enda er mjög mikil þörf á kristindómsuppfrœðslu fyrir œskulýðinn í þeirri byggð eins og í öllum prestlausum byggðum. Skömmu áðr en eg fór úr byggðinni tók eg þátt í þjóðminningardagshaldi byggðarmanna, 2. Ágúst, samkvæmt ósk þeirra, með því að tala fyrir minni Vestr-Íslend-

inga. Seinasta kvöldið, sem eg var í byggðinni, hélt kvenfélagið gleðisamkomu. Var þar hópr manna saman kominn, og fékk eg þar tækifœri til að kveðja marga af vinum þeim, er eg hafði eignazt í þessari ferð. Mér var falið á hendr, að bera hlýja vinar- og þakklætiskveðju til kirkjufélags vors fyrir þann velvildarhug, sem það sýndi með því að senda mann til að prédika þar guðs orð. Á leið minni tilbaka dvaldi eg hjá Íslendingum í Calgary og hafði þar tvær guðsþjónustur, hina seinni í Presbyteríana-kirkjunni á sunnudaginn 7. Ágúst. Þar eru 9 fjölskylduhús íslenzk. Viðtökurnar þar voru einnig hinar allrabeztu. Yfir höfuð líðr löndum vorum í þessari vestlægu byggð vel, og þeir una sérlega vel hag sínum. — Að ending þakka eg svo öllum þeim fjölda manna, er hafa veitt mér liðsinni á þessum ferðum mínum og bið guð að launa það, sem eg get ekki.

Gjafir til bókasafns kirkjufélagsins.

Í viðbót við það, sem kvittað er fyrir í „Sam." XII, 8, hefi eg í vetr og vor veitt bókagjöfum nokkrum viðtöku til bókasafns kirkjufélagsins, sem enn er samkvæmt ráðstöfun skólamálsnefndarinnar í mínum vörzlum. En bœkrnar eru þessar:

Frá hr. *Sigurði Kristjánssyni* í Reykjavík: Biblíuljóð séra Valdemars Briem, síðari partr; Smásögur Pétrs biskups Pétrssonar VIII, Íslendingasögur 16—19 í útgáfu gefanda (þ. e.: Reykdœla saga, Þorskfirðinga saga, Finnboga saga, Víga-Glúms saga); Vísnakver Páls Vídalíns (Kh. 1897);—allar þessar bœkr í kápu.

Frá séra *Þórhalli Bjarnarsyni*, lektor, í Reykjavík: Hið íslenzka garðyrkjufélag 1895, 1896, 1897 og 1898 og „Kirkjublaðið" frá upphafi til loka 6. árgangs í tveim exemplörum ásamt Kristilegum smáritum nr. 1—20, er með því hafa fylgt. Að nokkru leyti er áðr í „Sam." kvittað fyrir Kirkjublaðsgjöfina. Enn fremr Minningarrit 50 ára afmælis prestaskólans í Reykjavík, 2 exemplör.

Frá séra *Jóni Helgasyni*, prestaskólakennara: „Verði ljós!" frá upphafi til þessa.

Frá hr. *Kristjáni Matthieson*, p. t. Winnipeg: Morton's Hand Books of the Farm, London, Engl., 9 bindi (þ. e.: Chemistry

of the Farm, by R. Warington; Live Stock, by several writers; The Crops, by sev. wr.; The Soil, by J. Scott and J. C. Morton; Plant Life, by M. T. Masters; Equipment, by sev. wr., The Diary, by J. Long and J. C. Morton; Animal Life, by Brown; Labour, by Morton).

Frá hr. *Þorláki Þorlákssyni*, Wpeg,—eftir bróður hans *Sölva* heitinn *Þorláksson*: Bendz: De alm. d. Huspattedyrs Bygning og Liv, Kh. 1881; Vaupell: Planterigets Naturhistorie, Kh. 1885; Dalgas: Om Engvanding, Kh. 1877; Wolf: Huspattedyrenes rat. Fodring, Kh. 1875; Feilberg: Organisk Kemi, Odense 1875; Arrhenius: Jordbrukslärans hufvudgrunder, Norrköping 1882; Jörgensen: Kemiens Begyndelsesgrunde, Kh. 1885; Krogh: Praktisk Geometri, Bergen 1878; Grönlund: Islands Flora, Kh. 1881 (heft); Feilberg: Uorganisk Kemi, Kh. 1881; Galtung: Melke-Kvægets Sygdomme &c., Decorah, Ia, 1886; Bohr: Den gamle Historie, Kh. 1849; Berg: Læse- og Skriveövelser, Kh. 1867; — enn fremr Búfrœðisfyrirlestrar frá Hólaskóla 1885 ritaðir—2 hefti.

Í nafni kirkjufélagsins þakka eg fyrir þessar bókagjafir.

Winnipeg, í Júlí 1898.

JÓN BJARNASON.

,,SAMEININGIN“ kemr út mánaðarlega, 12 nr. á ári. Verð í Vestrheimi: $1.00 árg.; greiðist fyrirfram. —Skrifstofa blaðsins: 704 Ross Ave., Winnipeg, Manitoba, Canada.—Útgáfunefnd: Jón Bjarnason (ritstj.), Friðrik J. Bergmann, Jón A. Blöndal, Björn B. Jónsson og Jónas A. Sigurðsson.

PRENTSMIDJA LÖGBERGS — WINNIPEG.